

Szerda **LÉGYOTT**
Csütörtök **BIZALMASAN**
Péntek **DÉLMADÁR**
Szombat **SZIESZTA**
Hétfő **A DÉL SPORTJA,**
A PÉNZ BESZÉL

SZERKESZTI: LÉVAY GIZELLA, DR. DÉZSI CSABA ANDRÁS ■ 2005. JÚNIUS 21.

WWW.DELMAGYAR.HU

VILÁGMÉRETŰ ÖSSZEFOGÁS A MELLRÁK ELLEN

Szegeden van a magyar vizsgálati központ

Óriási erőfeszítéseket tesznek az emlőrák leküzdésére a megelőzésben is. Két éve nemzetközileg összehangolt klinikai gyógyszeres vizsgálatok kezdődtek. A 17 ország 83 centrumában folytatott vizsgálatokhoz Magyarországról az SZTE Onkoterápiás Klinikája csatlakozott.

A kezdeményező egy angol rákkutató alapítvány, ez az irányító központja is a nemzetközileg összehangolt klinikai vizsgálatoknak. Két évvel ezelőtt indult a program: egy hormonális úton ható gyógyszer vizsgálatnak, amely már igen jól bevált az emlőrák kezelésében, de hogy a megelőzésben milyen szerepe lehet, arra még nem állnak rendelkezésre tapasztalatok. Ezek megszerzését szolgálja a világméretű akció, amelybe 16 ezer egészséges nőt kívánnak bevonni. Olyanokat, akiknél az emlőrák kockázata fokozottan fennáll. Eddig 17 országban és összesen 83 centrumban kezdődtek meg a vizsgálatok. Magyarországon egyetlen ilyen centrum van, s ez a Szegedi Tudományegyetem *Thurzó László* professzor által vezetett Onkoterápiás Klinikája. A vizsgálat vezetője *Kahán Zsuzsanna* egyetemi docens, vizsgáló orvosa *Gaál Szilvia*.

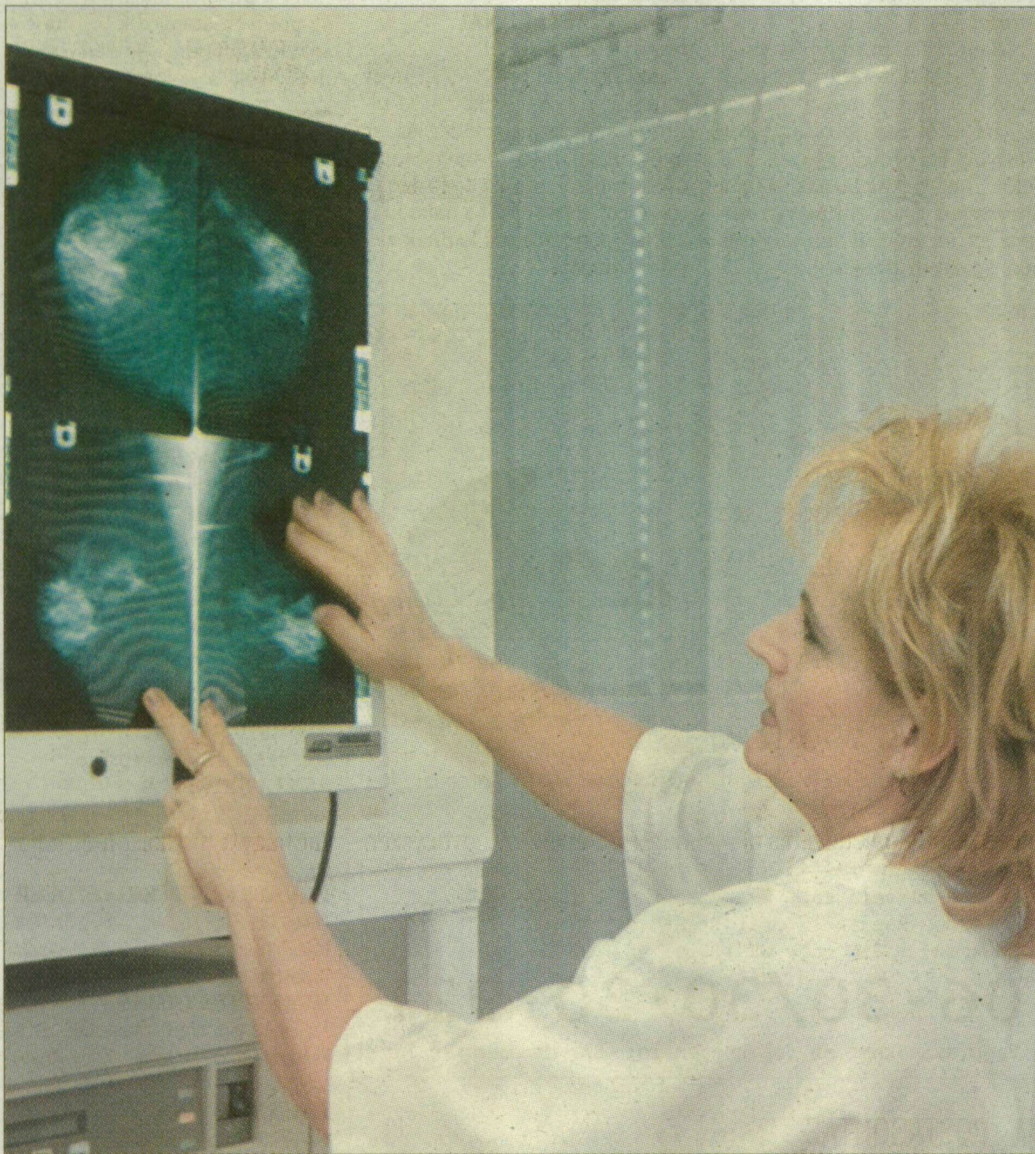
Gyógyszeres kezelés

– Az elmúlt két évben összesen 27 fokozott rizikójú aszszony vállalkozott arra, hogy emlőrák-megelőzés céljából nálunk gyógyszeres kezelésben-részesüljön – mondja *Kahán Zsuzsanna*. – Mellékhatás miatt egyetlen résztvevőnél sem kellett a gyógyszer-szedést abbahagyni.

A kezelés öt éven át folyik, a szegedi klinika az egész ország területéről várja a fokozottan veszélyeztetett nők jelentkezését.

Kockázati tényező

– A rizikó akár számszerűen is kifejezhető – magyarázza az orvos. – Kockázati tényezőnek számít, ha a csa-

Magyarországon minden tizedik nő élete folyamán emlőrákos lesz

ILLUSZTRÁCIÓ: SCHMIDT ANDREA

Középpontban a megelőzés

Magyarországon minden tizedik nő élete folyamán emlőrákos lesz. 2001-ben 6150 új esetet regisztráltak, és 2342 nő halt meg mellrák miatt. Ez a női daganatos megbetegedések listavezetője, és a rákos halálzási statisztikát is vezeti.

A fejlett nyugati országokban már lekerült a halálzási statisztika éléről – a megelőzési programnak köszönhetően. Ennek egyik lehetősége a szűrés, amely bizonyítottan akár 60 százalékkal csökkenti a mellrák miatti halálzást. A nemzeti szintű szervezett szűrés nálunk 2002-ben kezdődött meg. A másik megelőzési lehetőség a gyógyszeres, vagy kemoprevenzió.

lábban már előfordult emlőrák, különösen, ha fiatal korban. Tekintetbe vesszük a hormonális jellemzőket, az emlőben előforduló, bizonyos fajta jóindulatú csomókat. Önmagában az idős kor szintén hajlamosító tényező. A vizsgálatba csakis a 40 éves kor fölötti, a klimax ál-

lapotában lévő, fokozott rizikójú nőket válogatjuk be. Mivel placebokontrollált programról van szó, véletlenszerűen választjuk ki, kik azok, akik a hatóanyagot kapják, és kik a hatóanyagot nem tartalmazó placebót. Gondos kivizsgálás – vérvétel, mammográfia, csontsú-

rúség – után fél évre elegendő gyógyszert kapnak a résztvevők, nálunk csak fél-évenként kell tehát jelentkezniük – kivéve természetesen, ha kérdésük van, vagy bármiféle bizonytalanság előáll.

Nagyobb esély

A vizsgálat ingyenes. A résztvevők biztosak lehetnek benne, hogy esetleges kezdődő betegségüket időben felismerik, azaz sokkal nagyobb esélyük van a gyógyulásra. Általában is gyarapodik a tudásuk az emlőrákkal kapcsolatban, ami szintén a megelőzésben segít. A szegedi klinikára továbbra is várják a fokozott rizikójú nők jelentkezését az ország egész területéről. A vizsgálatban részt vevők számát évente 15 személlyel kívánják gyarapítani.

S. E.

A NYÁR VESZÉLYEI

Tisztítsassuk a klímát!

A klímaberendezést használók nagy része tapasztalta már, hogy a berendezés bekapcsolásakor poshadt szag áramlik a berendezésből. Pedig ez már a végső stádium, ilyenkor nagy valószínűséggel tele van a készülék a kellemetlen szagokat okozó anyagokon túl különböző gomba- és baktérium-tenyészetekkel. Ezt keringtetni a készülék folyamatosan a beltérben, fertőzve az ott tartózkodókat. Az egyik szegedi klímaberendezéseket forgalmazó cég mintát vett a berendezésekből és azt laboratóriumba küldette.

A hűtő/fűtő, szellőztető, légkondicionáló rendszerek számos egészségkárosító probléma okozói lehetnek, ha nem tisztítják, fertőtlenítik azokat rendszeresen. A szakszerű tisztítás megakadályozza, hogy a készülékben egyébként legtöbbször ideális életkörülményekre lelő mikroorganizmusok megtelepedjenek, elszaporodjanak, és a berendezések által folyamatosan keringetésre kerüljenek agyagcseréjük melléktermékeivel együtt a beltéri levegőben. A legelterjedtebb (penész)gomba fajok mellett baktériumok is megjelennek a készülékek hűtőbordáin kialakuló vékony filmrétegen, illetve csepegővíz-tálcan. A szennyöződések következménye tehát nem csupán diszkomfort érzés (például kellemetlen szag), hanem komoly egészségi kockázat, így allergiás tünetek, nyálkahártya-irritáció és köhögési inger.

– A nem megfelelően tisztított készülékeknél az igazi veszélyt a toxint termelő spórák és gombák okozzák. Az általunk véletlenszerűen kiválasztott klímaberendezésekből mintát vettünk és az ÁNTSZ, valamint az Állategészségügyi és Élelmiszer Ellenőrző Állomás jegyzőkönyvéből kiderül, hogy egy tízszer tíz centiméteres darabon több ezer spóra található – magyarázta *Nacsa Ferenc*, az egyik szegedi klímaberendezéseket forgalmazó cég vezetője, aki hozzátette elősorban nem a legionella baktériumot tartja veszélyesebbnek az emberre, hanem a toxint termelő spórákat és gombákat. Ugyanis a szakszerűen felszerelt berendezésekben nem alakulhat ki pangó víz, amiben a legionella kifejlődik.

Ha mégis megtelepedett a legionella baktériumtörzs, akkor nagyon veszélyes lehet. Enyhébb lefolyású esetekben náthához vagy megfázáshoz hasonló tünetek: magas láz, hányinger, fejfájás, izom- és ízületi fájdalmak jelentkeznek. Veszélyessége abban rejlik, hogy ezeket nem sokan veszik komolyan. Súlyosabb esetben atípusos tüdőgyulladást okoz, ami az esetek 10 százalékában halálos kimenetelű. Az orvosok sokszor nem ismerik fel időben, pedig ez a betegség speciális terápiát igényel.

A legionella mindenütt tenyésző vízi baktérium, elszaporodásának különösen kedvez a langyos, hosszú ideig álló víz. Az emberre akkor veszélyes, ha légárammal a tüdőbe jut. A levegő a vízzel együtt a baktériumot is szétszórja. A közhírséges zuhany is okozhat hasonló jelenséget, de az igazi veszélyt a légkondicionáló berendezések jelentik. Szakemberek szerint a berendezések időnkénti tisztításával elkerülhető a baj.

L. G.

Egy tisztításra váró légkondi

ESZIK

OPTIKA
 Szeged, Tisza L.
 krt. 78.
 Nyitva:
 h.-p.: 9-17

SZEMÉSZETI SZAKRENDELÉS
 felnőtteknek és gyermekeknek
 • szemüvegvények beváltása, felírása
 • szemüvegek készítése, javítása
AKCIÓS AJÁNLATAINK
 • Zeiss fényre sötétedő üveglencse **1200 Ft/db**
 • Zeiss rétegelt műanyag lencse **1900 Ft/db**
 • Zeiss vékonyított rétegkezelte műanyag lencse **3900 Ft/db**
 • Zeiss multifokális lencse kemény réteggel **8680 Ft/db**
Keretek 20-30% engedménnyel.
Kontaktlencse-kipróbálási akció!
Bejelentkezés telefonon: 62/420-642

mms
 megmutatjuk mindenkinek!

VÁRJUK a humoros, a komoly, a megható, a különleges és a hétköznapi fotókat rövid kísérőszöveggel a **06-30/30-30-443** as telefonszámról vagy az **mms@delmagyar.hu** e-mail címre! Kérjük, írja meg nevét és lakhelyét!
 A legjobbakat megjelentetjük!

Kedves Olvasó! A megjelenéshez a beküldött egyetértésen kívül a képen látható személy (kiskorúaknál a törvényes képviselő) hozzájárulása szükséges.

DÉLMAGYARORSZÁG
DÉLVILÁG
 OTTHON VÁR!

A DÉLMAGYARORSZÁG és a DÉLVILÁG kommunikációs partnere a T-Mobile Rt.

T-Mobile

Partner